

Bydgoszcz, 22 czerwca 2022 r.

KATEDRA I KLINIKA ENDOKRYNOLOGII
I DIABETOLOGII

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Collegium Medicum im. L. Rydygiera
w Bydgoszczy
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9
85-094 Bydgoszcz
tel. 052-585-40-20
fax 052-585-40-41
e-mail: junik@cm.umk.pl

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu BIURO RADY DYSCYPLINY NAUK MEDYCZNE	
wpl. dnia	03-07-2022
L. dz. RN-BM/	1124/2022

Ocena rozprawy doktorskiej

lek. Agnieszki Świącickiej-Klamy

z Katedry Zdrowia Populacyjnego

Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

OTDI:
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
RADA DYSCYPLINY NAUK MEDYCZNE
Przewodniczący
prof. dr hab. Agnieszka Halon

Rozprawa na stopień naukowy doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne jest zatytułowana „Zaburzenia gospodarki węglowodanowej w polskiej grupie uczestników Prospektywnego Badania Epidemiologicznego Ludności Miejskiej i Wiejskiej (PURE)”.

Promotorem rozprawy jest dr hab. n. med. Katarzyna Zatońska, prof. UMW

Cukrzyca typu 2 (DM2) jest chorobą występującą coraz częściej, mówi się wręcz o niej jako o epidemii XXI wieku. Jest spowodowana przede wszystkim tzw.

„westernizacją” stylu życia, chociaż dotyczy to nie tylko mieszkańców szeroko

pojętego Zachodu, ale również mieszkańców np. Bliskiego Wschodu. Jak wiele chorób przewlekłych, cukrzyca ta nie zaczyna się nagle, uważa się, że na terenach, gdzie nie przeprowadza się badań przesiewowych glikemii, czas który upływa od zachorowania na tę postać cukrzycy do postawienia rozpoznania wynosi 10 lat. Nierzadko się zdarza, że choroba jest rozpoznawana dopiero na skutek pojawienia się powikłań, które wywołuje. Powikłań (makroangiopatia, mikroangiopatia, neuropatia, stopa cukrzycowa) nie da się już cofnąć, natomiast na wczesnym etapie można im zapobiec. Jeszcze przed wystąpieniem cukrzycy typu 2 można ocenić czynniki ryzyka jej pojawienia się.

Oczywisty jest wobec tego fakt, że każde badanie i postępowanie mogące zapobiec wystąpieniu cukrzycy typu 2 jest bardzo korzystne z punktu widzenia zarówno osobniczego, jak i populacyjnego. Czynników ryzyka jest stosunkowo dużo, Doktorantka skupiła się na kilku z nich: nieprawidłowej glikemii na czczo uważanej za stan przedcukrzycowy (prediabetes), parametrach antropometrycznych związanych z nadwagą i otyłością, nadciśnieniu tętniczym, dyslipidemii, wieku uczestników badania.

Praca doktorska składa się z trzech publikacji:

1. The natural course of impaired fasting glucose. Praca została opublikowana w Adv Exp Med. Biol w 2021r. – lek. Agnieszka Świącicka-Klama jest tutaj pierwszym autorem. Impact Factor 2,622; 20 punktów MNiSW.
2. Antropometric indices as long-long term predictors of diabetes in impaired fasting glucose metabolism: findings in the PURE study in Poland. Praca została opublikowana w Adv Exp Med. Biol w 2022 r. (Ahead of print) – lek.

Agnieszka Świącicka-Klama jest tutaj pierwszym autorem. Impact Factor 2,622; 20 punktów MNiSW.

3. Cardiovascular risk factors drive impaired fasting glucose to type 2 diabetes: findings after a 9-year follow-up in the PURE study in Poland. Praca została opublikowana w Adv Exp Med. Biol w 2022 r. (Ahead of print) – lek. Agnieszka Świącicka-Klama jest tutaj pierwszym autorem. Impact Factor 2,622; 20 punktów MNiSW.

Łącznie Impact Factor wszystkich trzech prac wynosi 7,866 i 60 punktów MNiSW.

Poza przedrukami w/w publikacji dysertacja zawiera ich wykaz, omówienie (które zawiera wprowadzenie, cele pracy naukowej, materiał i metody, analizę statystyczną, wykaz publikacji naukowych włączonych do rozprawy doktorskiej, podsumowanie i wnioski, streszczenia w języku polskim i angielskim (abstract), piśmiennictwo, załączniki: oświadczenia Autorki i współautorów dotyczące udziału w napisanych pracach oraz opinię Komisji Bioetycznej. Nie umieszczono wykazu znajdujących się w artykułach tabel, rycin oraz użytych skrótów. Łącznie praca liczy 64 strony.

Rozprawa doktorska ma, zgodnie z ustawą, formę spójnego tematycznie zbioru artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych, określonych przez ministra właściwego do spraw nauki. Jednocześnie rozprawę doktorską stanowi samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej, gdzie indywidualny wkład kandydatki w powstanie tej pracy jest bardzo duży, o czym świadczy fakt że we wszystkich trzech pracach jest pierwszą autorką i jednocześnie autorką z adresem do korespondencji. Omówienie cyklu publikacji umożliwia szybkie zapoznanie się z tematem, podobnie streszczenia w języku polskim i angielskim.

Całości dopełnia zgoda Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Piśmiennictwo zamieszczone w poszczególnych artykułach to odpowiednio 75, 29 i 29 pozycji, wszystkie w języku angielskim. Dotyczy to również autorów polskich cytowanych przez doktorantkę, gdyż prace w Adv Exp Med. Biol są publikowane w tym języku. Dodatkowo 37 pozycji piśmiennictwa znajduje się w omówieniu pracy. Cele pracy to przede wszystkim ocena rozwoju cukrzycy typu 2 u pacjentów w przebiegu nieprawidłowej glikemii na czczo (Impaired Fasting Glucose, IFG), analiza naturalnego przebiegu tego stanu, wpływu czynników ryzyka sercowo-naczyniowego, jak nadciśnienie, dyslipidemia, palenie papierosów, wiek, ocena przydatności predykcyjnej pomiarów antropometrycznych stosowanych w badaniu otyłości brzusznej.

Zastosowanie praktyczne uzyskanych wyników badań jest bardzo duże, gdyż zastosowane metody prostych pomiarów antropometrycznych ułatwiają diagnostykę chorych w stanie przedcukrzycowym (prediabetes), nie tylko na podstawie pomiaru glikemii na czczo, ale również wskaźnika talia-wzrost, indeks masy ciała, obwód talii. Autorka zwróciła również uwagę na czynniki sercowo-naczyniowe i optymalizację współistniejących chorób, szczególnie nadciśnienia tętniczego i dyslipidemii. Ku żalowi recenzenta nie znalazła niestety sposobu na optymalizację wieku.

Omówienie wyników badań jest kompletne, wskazuje na mocne strony, jak perspektywność badań, stosunkowo długi czas trwania badania, mała ilość uprzednich publikacji dotyczących tematu sensu stricto badanego i opisanego przez doktorantkę.

Z powyższych wynika, że dysertacja doktorska jest oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego oraz prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Po przeczytaniu rozprawy nasuwają się uwagi, jest w niej kilka drobnych niezręczności:

s. 8 i 51 – „... do badań zostało włączonych 283 osoby ...”

s. 9 – Z badania zostały wykluczone następujące osoby: - u których glikemia na czczo przekraczała 125 mg/dl ... Sądzę, że osoby z glikemią \leq 99 mg/dl też zostały wykluczone, czego jednak Doktorantka nie napisała.

s. 49 – „... wykraczało poza normy, nawet tych przyjętych dla zdrowych osób.”

Normy zwykle są przyjęte dla zdrowych osób, z takim czy innym przedziałem ufności.

Oczywiście, dla wartości samej pracy, te drobne potknięcia nie mają żadnego znaczenia, po prostu, recenzent czytając pracę zawsze coś znajdzie. Nie znaleziono natomiast żadnych poważniejszych nieprawidłowości.

Na zakończenie należy stwierdzić, że praca ma bardzo dużą wartość poznawczą, a także walory użytkowe.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

Dysertacja przygotowana pod opieką promotora, stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata oraz jego umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Trzykrotna pozycja pierwszej autorki świadczy, że wkład pracy lek. Agnieszki Święcickiej-Klamy w dzieło jest znaczny, wręcz dominujący. Wysoki Impact Factor – 7,866 i punktacja MNiSW - 60 punktów świadczą o wysokiej jakości wszystkich trzech prac składających się na rozprawę.

Z całym przekonaniem kieruję wniosek do Wysokiej Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie lek. Agnieszki Święcickiej-Klamy do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie, ze względu na bardzo wysoką wartość pracy, opublikowanej w trzech czasopismach z Listy Filadelfijskiej, wnioskuję o jej wyróżnienie.

Kierownik
Katedry Endokrynologii i Diabetologii
Kliniki Endokrynologii i Diabetologii

prof. dr hab. Roman Junik